

2201002503020044
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (EXTERNAL) (THIRD YEAR)
SANSKRIT – IX- LEVEL 2
VYAKRAN SHASHTRA EVAM BHASHA VIGYAN

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (EXTERNAL) (THIRD YEAR)**
- b. Name of the Subject : **SANSKRIT – IX- LEVEL 2 VYAKRAN SHASHTRA EVAM BHASHA VIGYAN**
- c. Subject Code No : **2201002503020044**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો . (૭ માંથી ૫)

20

Write answer in brief (any five)

- 1) પાણીનિચે કોની કોની 'इत' સંજ્ઞા કરી છે?
The Sage of 'पाणिनी' has become a noun.
- 2) 'अक्षरसमाम्नाय'માં કેટલા સૂત્રો આવે છે ? કયાકયા?
How Many formulas are there in 'अक्षरसमाम्नाय'? Which
- 3) अष्टाध्याय અને વૈયાકરણ સિદ્ધાંત કૌમુદીના રચયિતા કોણ છે?
Who is the composer of વૈયાકરણ સિદ્ધાંત કૌમુદી and 'अष्टाध्यायी'?
- 4) વિભક્તિ કેટલી છે? કઈકઈ નામ આપો?
How many विभक्ति are there? List out of names.?
- 5) અધિકરણના કેટલા ભેદ છે? નામ જણાવો.
How many differences are There of 'अधिकरण'? state the name

6) केन्तुम् वर्गनी प्रमुख शाखाओ जशावो.
State the main branches of the. 'केन्तुम्वर्ग.'

7) 'वर्णागम' अेटवे शुं? अेक उदाहरण आपो.
What is 'वर्णागम'? Give one Explain

Q.2 (अ) सूत्र समजावो. (रमांथी १)
Explain The sutra (any one)

4

- 1) अधिशीस्थासां कर्म।पा. सू. १-४-४६
- 2) परिक्रयणे सम्प्रदाम् अन्यतरस्याम्। पा. सू. १-४-४४.

(ब) सूत्र समजावो. (रमांथी १)
Explain The sutra (any one)

4

- 1) पराजे : असोढः। (१-४-२६)
- 2) आधारोऽधिकरणम्। (१-४-४५)

(क) वाक्यनुं विवरण करो. (४ मांथी २)
Explain The following sentence. (any two)

6

- (१) प्रातिपदिकार्थमात्रे, लिङ्गमात्राधिक्ये परिमाणमात्रे, संख्यामात्रे च प्रथमास्यात्।
- (२) अनभिहिते कर्तरि करणे च तृतीयास्यात्।
- (३) ईप्सिततमवद् अनीप्सितम् अपि कारकं कर्मसंज्ञ स्यात्।
- (४) उपपदविभक्तेः कारकविभक्तिः बलीयसी।

(द) वाक्यनुं विवरण करो. (४ मांथी २)
Explain The following sentence. (any two)

6

- (१) भयार्थानां त्राणार्थानां च प्रयोगे भयहेतु अपादनं स्यात्।
- (१) 'अन्यतरस्याम्' ग्रहणं समृच्चयार्थम्, पञ्चमी द्वितीय च अनुवर्तते।
- (३) 'हेतु' शब्दप्रयोगे हेतौ दयोत्ये षष्ठी स्यात्।
- (४) अनादारधिक्ये भाव लक्षणे षष्ठी सप्तम्यो स्तः।

Q.3 બીજી વિભક્તિના ઉપયોગ સોદાહણ સહિત સમજાવો. **20**
Explain With illustration, The use द्वितीयाविभक्ति.

अथवा
OR

Q.3 ષષ્ઠી વિભક્તિના ઉપયોગ સોદાહણ સહિત સમજાવો. **20**
Explain With illustrations, The usage of the Possessive case. (षष्ठी विभक्ति)

Q.4 ભાષાવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી ભાષા વિજ્ઞાન અભ્યાસ પધ્ધતિઓ સવિસ્તાર સમજાવો **20**
Give the definition of Linguistic. Explain in detail the study methods of 20 Linguistic.

अथवा
OR

Q.4 ભાષાની ઉત્પત્તિ અંગેના વિવિધ વાદો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો . **20**
Explain With Examples the various arguments about the origin of language

Q.5 ટૂંકનોંધ લખો((૪માંથી 2) **20**
Write Short Notes (any two)

- 1) સંસ્કૃત વ્યાકરણમાં ભટ્ટોજીદીક્ષિતનું પ્રદાન,
contribution grammar of भट्टोजीदीक्षित
- 2) માહેશ્વરાણિ સૂત્રાણિ।
- 3) કારક વિભક્તિ – ઉપપદ વિભક્તિ
- 4) સતમ ને કેન્તુમ વર્ગની ભાષાઓ
languages of group of सतम्-केन्तुम्

*****